

ازو یاسوجیرو

شیگه میگو ماسومی

برگردان عظیم جابری

www.ketab.ir

این کتاب ترجمه‌ای است از:

Yasujirō Ozu,

de Shiguéhiko Hasumi,

Éd. L'Etoile / Cahiers du Cinéma,

traduit du japonais par Ryōji Nakamura, René de Ceccatty et l'auteur,

1998.

نشر درون

eddaroun@yahoo.com

Instagram.com/darouneEditions

www.ketab.ir

ازو یاسوجیرو (۱۹۰۳-۱۹۶۳)

نویسنده: شیکه‌هیکو هاسومی (۱۹۳۶-)

مترجم: عظیم جابری (۱۳۶۳-)

صفحه‌آرا: یاسمین حشدری

گرافست: مهشید ثابت‌فر

چاپ اول: بهار ۱۴۰۱

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

چاپ‌وصحافی: خانه‌ی چاپ کتاب

قیمت: ۸۶ هزار تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۰۹۶-۶-۲

رده‌بندی کنگره: ۱۹۹۸/۳ PN رده‌بندی دیویی: ۷۹۱/۴۳۰۲۳۳۰۹۲

مشخصات ظاهری: ۲۴۰ صفحه شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی: ۸۵۲۱۹۲۶

موضوع: سینما — ژانر — تهیه‌کنندگان و کارگردانان — سرگذشت‌نامه

فهرست

۷	مقدمه
۱۳	درآمد. قاعده‌ی بازی
۲۳	یک. رد کردن
۴۵	دو. غذا خوردن
۶۷	سه. لباس عوض کردن
۹۳	چهار. سکونت داشتن
۱۲۵	پنج. دیدن
۱۶۳	شش. متوقف ماندن
۱۹۳	هفت. هوای خوب
۲۲۱	خاتمه. لذت و بی‌رحمی
۲۳۹	فیلم‌شناسی

مقدمه

در ۱۲ دسامبر ۱۹۰۳ در توکیو به دنیا آمد و در روز تولد شصت سالگی اش در همان شهر از دنیا رفت. از بین تمام سینماگران ژاپنی، کمتر از همه ژاپنی بود و با این حال فقط دو بار ژاپن را ترک گفت.

ياسوجيرو ازو در سال ۱۹۳۷ به عنوان سرپایز به چین بسیج شد و بیست ماه در آن جا ماند؛ سرجوخه‌ی سی و چهار ساله شاهد برخوردهایی بود که او را اغلب به یاد قلب‌های دنیا^۱ (۱۹۱۸) ساخته‌ی دیوید وارک گریفیث^۲ می‌انداخت.

در سال ۱۹۴۳، به اجبارِ کمپانی شوچیکو^۳ برای فیلمبرداری فیلمی جنگی اقیانوس آرام را که در تصرف ناوگان آمریکا بود، زیر پا گذاشت و راهی سنگاپور شد. وقتی خالق آینده‌ی داستان توکیو^۴ (۱۹۵۳) به محل فیلمبرداری رسید، تصمیم گرفت منتظر پیمان تسلیم ارتش امپراطوری ژاپن شود که اعلان آن را قریب‌الوقوع می‌دانست و بعد از چند برداشت، پروژه را رها کرد.

1. *Hearts of the World*

2. David Wark Griffith

3. Shōchiku

4. *Voyage à Tôkyô (Tokyo Story)*

آن‌گاه در دوران اقامت‌اش در سنگاپور به تماشای مخفیانه‌ی فیلم‌هایی آمریکایی می‌پرداخت که نظامیان ژاپنی مصادره‌شان کرده بودند؛ او با لذت تمام آثاری همچون فرشته^۱ (۱۹۳۷) ساخته‌ی ارنست لوییچ^۲، فیلمساز محبوب‌اش، و شهروند کین^۳ (۱۹۴۱) ساخته‌ی کارگردان تازه‌کاری به نام اورسن ولز^۴ را کشف کرد. ازو در بازگشت به توکیو در سال ۱۹۴۷ می‌گوید:

«این جوان بیست‌و‌چهار ساله از چارلی چاپلین هم با استعدادتر است.»

ازو مطمئناً حق داشت که فیلمبرداری فیلم تبلیغاتی نظامی گرایانه‌ای را که به او امر شده بود، متوقف کند. ده صفحه‌ی ابتدایی فیلمنامه و دیالوگ‌های میهن‌دور دست - عملیات در برمه^۵ در شماری چهارصد کایه دو سینما منتشر شد. به‌رحال جای تأسف است که این فیلم به سرانجام نرسید، زیرا نمایش دادن آن به‌طور موازی با فیلم بسیار زیبای رانول والش^۶، برمه‌ی واقعی^۷ (۱۹۴۵)، می‌توانست بسیار حالب شود.

ازو علی‌رغم علاقه‌ای که به سینمای آمریکا داشت، به‌جز این دو موقعیت نظامی هیچ‌گاه به خارج نرفت. طی سال‌های ۱۹۵۰، زمانی که غرب از طریق اکران شاهکارهای میزوگچی و کوروساوا در جشنواره‌ی ونیز به غنای سینمای ژاپن پی برد، نام ازو و رای مرزهای ژاپن هنوز ناشناخته بود. حتی فیلمسازی همچون تینوسوکه کینوگاسا^۸ در کن معروف شد، درحالی‌که تا مدت‌ها فیلم‌های ازو را برای غربی‌ها بیش‌ازحد ژاپنی می‌دانستند و به جشنواره‌های بین‌المللی معرفی نمی‌کردند.

1. *Angel*

2. Ernst Lubitsch

3. *Citizen Kane*

4. Orson Welles

5. *Patrie lointaine - Opération en Birmanie*

6. Raoul Walsh

7. *Objective, Burma!*

8. Teinosuke Kinugasa